MARIANN BUDDE

DURF MOEDIG TE ZIJN

OP BESLISSENDE MOMENTEN

MARIANN BUDDE

DURF MOEDIG TE ZIJN

OP BESLISSENDE MOMENTEN

Vertaald door Monica van Bezooijen
en
Margriet Visser

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Inhoud

Woord vooraf
11

Lafayette Square – 1 juni 2020
15

Inleiding
19

HOOFDSTUK 1
Besluiten te gaan
27

HOOFDSTUK 2
Besluiten te blijven
47

HOOFDSTUK 3
Besluiten te beginnen
67

HOOFDSTUK 4
Aanvaarden wat je niet hebt gekozen
93

HOOFDSTUK 5
Het voortouw nemen
123

HOOFDSTUK 6
De onvermijdelijke teleurstelling
151

HOOFDSTUK 7
De verborgen deugd van volharding
171

Epiloog
189

Dankwoord
193

Noten
195

Inleiding

Heel de mensheid en elk land komen ooit voor
een beslissend moment te staan...
James Russell Lowell, 1845[1]

Op beslissende momenten willen we allemaal graag moedig zijn – we willen graag degene zijn die opstaat, die ervoor gaat en die het goede doet wanneer het er echt op aankomt. We willen ons beste beentje voorzetten wanneer er een beroep op ons wordt gedaan, om in een cruciale situatie helder en overtuigend te spreken.

Dit boek gaat over die beslissende momenten waarop we worden geroepen moedig te handelen en we dat, vaak tot onze eigen verbazing, nog doen ook.

De ingrijpender momenten lijken ons te overvallen, maar kijken we door de groothoeklens van ons leven, dan is te zien dat de onverschrokken daden die zelfs ons verrassen geen op zichzelf staande gebeurtenissen zijn. In dit boek beschouw ik het leven door die groothoeklens in de hoop dat jij als lezer gaat beseffen dat je beschikt

over al het ruwe materiaal dat nodig is om op beslissende momenten, en op alle momenten die eraan voorafgaan en erop volgen, een moedig en doelgericht leven te leiden.

Beslissende momenten zijn bepalende gebeurtenissen. Ze staan in ons geheugen gegrift en het zijn vaak de momenten die anderen over ons onthouden. We voelen een adrenalinestoot die ons meteen doet beseffen wat er gebeurt. We hebben sterk het gevoel dat we leven – zo sterk zelfs dat de rest van ons leven vergeleken met dat gevoel saai en ongeïnspireerd kan overkomen. Maar aan beslissende momenten gaan bijna altijd perioden van voorbereiding vooraf. En ze worden gevolgd door een even belangrijke periode van afstemming, waarin we leren leven in overeenstemming met datgene wat de beslissende momenten onthuld, verhelderd of in gang gezet hebben. De manier waarop we ons op beslissende momenten voorbereiden, bepaalt in hoeverre we in staat zijn daarna weer op te staan en verder te gaan. De manier waarop we, in het licht van een beslissend moment, ons leven invullen, bepaalt uiteindelijk de betekenis ervan.

Er hebben zich in mijn leven veel beslissende momenten voorgedaan, maar weinig speelden zich zo in de openbaarheid af als die van 1 juni 2020. Eerlijk gezegd had ik niet eens tijd om na te denken. Voortgedreven door met afschuw vervulde collega's die de president live op televisie richting St. John's Church zagen lopen en die mijn telefoon lieten oplichten met berichten, lukte het mij woorden te vinden en me uit te spreken.

De acties van de president raakten een gevoelige maatschappelijke snaar, wat overigens ook gold voor het feit dat ik me ertegen uitsprak. De indruk werd gewekt dat ik me erg moedig gedroeg. Maar eerlijk gezegd voelde het meer alsof ik werd ontboden mijn plaats in te nemen naast anderen die zich moedig gedroegen. Er moest iets worden gezegd, niet alleen over dat moment met de president, maar ook over het moment waarin ons land zich bevond. We treurden om de moord op George Floyd, zagen drommen mensen her en der in het land de straat op gaan en hadden opnieuw te maken met een maatschappelijke afrekening met racisme. Vanwege

mijn positie was ik in de gelegenheid om te spreken en gehoord te worden.

Het vermogen op een dergelijk moment te reageren komt niet uit de lucht vallen. Evenmin wordt de betekenis ervan afgemeten aan de aandacht die zo'n reactie een weeklang in de media krijgt. Dergelijke momenten worden voorafgegaan door perioden van voorbereiding, oefening en voornemens, door talloze dagelijkse beslissingen die bepalend zijn voor ons vermogen om moedig te zijn wanneer er een appèl op wordt gedaan of wanneer we daartoe worden opgeroepen terwijl dat niet onze eigen keuze is. De ultieme betekenis ervan wordt bepaald door de manier waarop we na het verstrijken van het moment verder leven.

Het voor mij meer persoonlijk beslissende moment in die ingrijpende week vond plaats enkele dagen na president Trumps beruchte fotosessie. Ik stond weer op het plein voor St. John's Church dat nu Black Lives Matter Plaza wordt genoemd. Ik luisterde naar de woorden van de Eerwaarde dr. William J. Barber II. Bisschop Barber is medevoorzitter van de Poor People's Campaign, een brede beweging die zich inzet voor mensen van alle rassen met een laag inkomen en hun medestanders om een rechtvaardiger samenleving te creëren. Bisschop Barber keek uit over de wonderbaarlijk multiraciale, intergenerationele menigte die zich die zondagmiddag had verzameld en zei: 'Laat niemand je wijsmaken dat dit de eerste keer is dat mensen van verschillende rassen, klassen en opleidingsniveaus bijeen zijn gekomen om te vechten voor een gemeenschappelijke zaak. Het is altijd zo geweest dat een coalitie van gelovigen verandering in dit land in gang heeft gezet – zwart, wit, bruin; rijk en arm; jong en oud. Iedereen is nodig; iedereen heeft een taak te verrichten en iedereen heeft iets te bieden.'[2]

Tijdens zijn toespraak viel de zware last die mij de hele week had neergedrukt van me af, en op dat moment wist ik wat mijn plaats in de grotere strijd om gerechtigheid was. Ik hoorde mezelf tegen God en het universum zeggen: 'Ik wil bij die coalitie van gelovigen horen. Ik wil horen bij de mensen die werken aan de verandering die we op dit moment nodig hebben.' Elke dag opnieuw moet ik

mijn leven op deze beslissing afstemmen. Die gedachte was niet nieuw voor me, maar ik ervoer haar wel op een nieuwe manier. Ze zal niet altijd zo vurig in mij branden als tijdens die week, maar ik wil haar niet vergeten. Net als iedereen heb ik genade, moed en doorzettingsvermogen nodig om, wanneer de vurigheid afneemt, trouw te blijven aan mijn beslissende moment.

Hoe beslissend die week voor veel Amerikanen ook was, en hoezeer die voor ons als land een reeks gebeurtenissen markeerde, de conclusie dat alle beslissende momenten zo in het openbaar plaatsvinden, zou een misvatting zijn. De meeste beslissende momenten halen nooit het nieuws. Het is van wezenlijk belang niet gewend te raken aan het feit dat je op dergelijke momenten in het middelpunt van de belangstelling staat. Ook moeten we de kortstondige aandacht van anderen niet verwarren met het soort verandering waartoe onze beslissende momenten ons uitnodigen. De meeste beslissende momenten zijn van persoonlijke aard, sommige zijn uiterst privé van karakter, maar al die momenten geven vorm aan ons leven en maken ons tot wie we zijn en tot wie God ons oproept.

Beslissende momenten gaan gepaard met bewuste keuzes die ons, op het moment dat we die ervaren, overtuigen van het belang ervan. We weten namelijk dat we een specifieke weg met mogelijke gevolgen inslaan. Op een beslissend moment, ongeacht hoe we daar zijn aanbeland, worden we voor ons gevoel niet langer door de beproevingen van het lot beïnvloed, maar zien we onszelf als mensen met macht. We leven niet op de automatische piloot; we zijn niet half betrokken. We gaan er zogezegd volledig voor, als vormgever van onze bestemming en medeschepper met God. Zoals het woord zelf al aangeeft, nemen we op een *beslissend* moment een *beslissing*.

In dit boek verkennen we een aantal beslissende momenten in ons leven. Zo begrijpen we beter wat ze betekenen, wat ze ons kunnen leren en hoe we kunnen leven in overeenstemming met het licht dat ze ons bieden. Als gelovig mens zie ik op die momenten en op alle momenten die eraan voorafgaan en erop volgen God aan het werk. Puttend uit voorbeelden uit mijn eigen leven, uit de Bijbel, de geschiedenis en de cultuur hoop ik zowel het universele karakter

van deze ervaringen te benadrukken als de specifieke oproep te benoemen waarop wij allemaal moeten reageren wanneer onze beslissende momenten zich aandienen.

Ik ben ervan overtuigd dat we allemaal, ongeacht onze levensomstandigheden, het vermogen hebben binnen het narratief van een groot avontuur te leven. Het lef om moedig te zijn wanneer het er echt op aankomt, vraagt om een leven vol kleine beslissingen die ons een weg laten bewandelen van zelfbewustzijn, aandachtigheid en een bereidheid om risico's te lopen voor datgene wat in onze ogen het goede is. Het is ook een uiterst spirituele ervaring, waarin wij het gevoel hebben deel uit te maken van iets groters dan wijzelf en geleid te worden door een hogere Macht die in de wereld en in ons aan het werk is. Beslissende momenten maken van iedereen een gelovige; want welke naam we er ook aan geven, de onverklaarbare, onverdiende ervaring van een hogere Macht die door ons heen werkt, valt niet te ontkennen. Bij de verwerkelijking van alles wat goed, nobel en waar is, doen wij ertoe, dat is de gedurfde waarheid. Ik wil onze gedachten over wat een beslissend moment nou eigenlijk is, graag verbreden, want ze dienen zich in vele vormen aan en vereisen een groot scala aan beslissingen, die even cruciaal zijn maar toch verschillen in kracht en uitkomst.

Op deze bladzijden bewijs ik ook eer aan de lange perioden waarin er niets beslissends lijkt te gebeuren. Verder verken ik wat er na een beslissend moment gebeurt, wanneer we leven met de gevolgen van beslissingen die ons een bepaalde kant deden opgaan. Dat omvat ook het accepteren van het geheel voorspelbare en emotioneel verwarrende gevoel van leegte wanneer het beslissende moment voorbij is. Dan leren we de intensiteit van een bepaald moment binnen het geheel van een mensenleven te plaatsen en erop te vertrouwen dat het grootste deel van het leven uit kleinere geloofsdaden bestaat. Alleen dan kunnen we de verborgen deugd van volharding ontwikkelen om in tijden van moeite stand te houden.

Ergens heeft elk levensmoment iets beslissends: het maakt deel uit van het ene leven dat ons gegeven is. Erkennen we de bewegingen van eb en vloed in het leven, dan helpt dat ons ons voor te

bereiden op die momenten waarop er zich iets belangrijks aandient. 'Voor alles wat gebeurt is er een uur,' leert de Bijbel ons, 'een tijd voor alles wat er is onder de hemel' (Pred. 3:1). Er is moed voor nodig om het leven dat ons is gegeven te aanvaarden en ten volle te leven.

In hoofdstuk 1 verken ik het aantoonbaar meest dramatische en meest zichtbare beslissende moment, wanneer wij *besluiten te gaan*: we verlaten een bepaalde plaats of manier van leven en slaan een andere weg in. We hebben het dan over de heldhaftige reis en zelfonderscheiding. In hoofdstuk 2 beweeg ik naar het andere uiteinde van het ervaringsspectrum: we verkennen het even heldhaftige maar onopgemerkte moment wanneer we *besluiten te blijven*, wanneer we ervoor kiezen ons intensiever in te zetten voor de verplichtingen die we zijn aangegaan. De focus in hoofdstuk 3 ligt op het moment waarop we *besluiten te beginnen*: we gaan op weg naar een visioen waarvan de verwerkelijking jarenlang de tijd zal kosten. Welk visioen ons ook is gegeven, het spoort ons aan te beginnen, de eerste stappen te zetten en te blijven werken aan de verwezenlijking van een droom.

In hoofdstuk 4 richt ik me op de beslissende momenten die uit lijden geboren worden, wanneer we *besluiten te aanvaarden wat we niet hebben gekozen* en we door opofferende liefde een persoonlijke verandering ondergaan. Hoofdstuk 5 verkent de momenten die zich ogenschijnlijk onaangekondigd als een kans of een oproep voordoen en waarop wij *besluiten het voortouw te nemen*, ongeacht of we ons op dat moment voorbereid voelen of niet. Hoofdstuk 6 en 7 gaan in op het emotionele terrein dat ons op beslissende momenten omringt: *de onvermijdelijke teleurstelling* en *de verborgen deugd van volharding*. Zonder volharding zouden onze beslissende momenten immers weinig transformerende macht hebben.

Sommige beslissende momenten vragen om actie; andere om aanvaarding. Sommige zijn dramatisch en voor iedereen duidelijk zichtbaar; andere gebeuren inwendig en zijn alleen bekend bij onszelf en bij God. Wat ik uiteindelijk in dit boek wil overbrengen, is dat heldhaftige mogelijkheden binnen ieders bereik liggen; dat de

onverklaarbare, onverdiende ervaring van Gods macht die door ons heen werkt niet te ontkennen valt; en dat wij ertoe doen bij het realiseren van alles wat goed, nobel en waar is. We kunnen leren moedig te zijn.

MOED IS GEEN GAVE

HET IS EEN KEUZE DIE ELKE DAG OPNIEUW GEMAAKT MOET WORDEN

Mariann Budde haalde wereldwijd de media door haar moedige confrontaties met president Trump en zijn beleid. Ze nam een standpunt in en wees hem openlijk op de tekortkomingen van zijn leiderschap.

Durf moedig te zijn is een krachtig en inspirerend boek dat je uitdaagt om je angsten te trotseren en op te komen voor wat écht belangrijk is. Mariann Budde laat zien dat moed geen aangeboren talent is, maar een bewuste keuze die je elke dag opnieuw maakt. Of het nu gaat om je mening uiten, levenskeuzes maken of tegen de stroom ingaan – echte moed zit vaak in de kleine, dagelijkse beslissingen.

Met persoonlijke verhalen, prikkelende inzichten en voorbeelden uit de geschiedenis en cultuur laat Budde zien hoe je de confrontatie aangaat zonder jezelf te verliezen. Dit boek biedt niet alleen inspiratie, maar ook praktische handvatten om authentiek en moedig te leven, ongeacht de uitdagingen die op je pad komen.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

ISBN 978 90 435 4335 4 • NUR 740

9 789043 543354